

Roger Vilà Padró

Marges

(Novella)

Barcelona / L'Espluga de Francolí
2013

COL·LECCIÓ MUSEU VIDA RURAL, 3

Consell Assessor: Clara Arbués, Lluís Calvo,
Joan Frigolé, Josep Maria Sans Travé i Montserrat Soronellas
Director: Jordi Llavina

Primera edició: febrer 2013

© del text, Roger Vilà, 2013
© de les imatges, Roger Vilà, 2013
Fotografia de la coberta:

Reservats tots els drets d'aquesta edició:

EDITORIAL BARCINO, S.A.
Acàcies, 15. Barcelona 08027
www.editorialbarcino.cat

MUSEU VIDA RURAL
Carretera de Montblanc, 35
L'Espluga de Francolí 43440
www.museuvidarural.cat

Dipòsit legal: B-
ISBN: 978-84-7226-779-4
Correcció de proves: Raquel Parera
Disseny gràfic: Estudi Tere Moral
Imprès per TREBALLS GRÀFICS, S.A.
Santander, 74 08020 Barcelona

Sota les sancions establertes per les lleis, queden rigorosament
prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del
copyright, la reproducció total o parcial —incloent-hi la reprografia
i el tractament informàtic— i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer.

ÍNDEX

7 Marges

- 201 **Els marges**
Apunts esparsos
- 211 **Els marges**
Imatges

és un clos quasi perfecte, però no pot evitar que hi arribi gent. Tampoc no em molesten aquests brots de companyia. Ve gent, i llavors sóc més home que xiprer, parlo, penso, escolto, i dic adéu quan marxen. Com li vaig dir adéu a ella mentre jeia en el llit de l'hospital.

De cop he sentit la calor, intensa, i he entrat a casa. He desparat la taula i he rentat els plats. M'he assegut una estona al balanci, m'he gronxat suament, distretament, pensant en res, amb la mirada fixa i desenfocada, els braços laxos, els llavis closos i la respiració reduïda al mínim, tal com faig sempre que jugo a assolir aquell estat de semiconsciència que em permet aïllar-me de tot, fins de mi mateix, més xiprer que mai. Quan he tornat no sé ben bé d'on, al cap potser d'una hora, m'he sorprès dient adéu, Ada, i he sortit a fer un tomb.

...

La tarda s'ha escolat del tot. El cel s'ha envermellit amb l'ajut d'un petit núvol, primíssim, que sura en l'horitzó, fregant el Montsant, lliscant cap al sud amb parsimònia. No sé ben bé què és el que m'ha fet decidir anar al sopar. Mentre passejava pels voltants, he pensat que no passava res si m'hi presentava. Què hauria de passar? El que sempre em reté en aquests casos és la possibilitat de trobar cares conegudes o vagament recordades que no sóc capaç d'associar a cap nom. És una situació que intento evitar, especialment si corro el perill que algú em saludi i se m'adreci pel nom sense que jo sigui capaç de recordar el seu o la circumstància en què ens hem conegut abans. A Margalef això ja m'ha passat alguna vegada. Però avui l'Helena i la Laura em poden presentar a qui calgui sense que hagi de fer l'esforç de recordar cap nom si és que apareix alguna cara mig coneguda, cosa poc probable. Al final m'he dutxat, m'he arreglat i he tirat avall. Pel camí escolto AC/DC. Recordo que els vaig descobrir l'any que definitivament vaig deixar de venir a estiuejar a Margalef. A mesura que descendeixo cap al poble,

la llum perd força, i entre feixes i tormos la música em cobreix l'ànim d'una pàtina mig composta de melangia i d'exultació. «Hells Bells» em fa pensar en l'excursió al barranc del Purgatori, i arran del record d'aquesta sortida, com passa sovint, el pensament encadena una rere l'altra imatges i paraules, les unes es barregen amb les altres, es criden, se succeeixen, sense que hi intervingui per res la voluntat ni calgui buscar-hi gaires explicacions. Em veig de nou resseguint el Purgatori i repetint-me els primers versos de la *Divina Comèdia*, i em fa l'efecte que en qualsevol revolt, damunt d'un marge, veuré el Dant i Virgili aturats, contemplant el Montsant, a punt per endinsar-se en alguna balma que els durà novament a l'Hades. «Hades Bells», penso. Estúpid. AC/DC i la *Divina Comèdia*. Els millors versos de la literatura universal acompanyats per Angus Young. Quina absurditat. Hauria d'escoltar Bach mentre avanço per aquests revolts que semblen repeticions del mateix tram de carretera i que em fan pensar en les variacions que inspiren tants escriptors; però no, ara no em diu res, Bach, i continuo descendant, un cop he deixat enrere el mas Franch i quan encara ressonen les darreres notes de «Hells Bells», i torno al Purgatori, a l'Hades, al Dant i a Virgili, que potser volien que els seguis cap a la balma per mostrar-me, convertida en il·lustració de Doré, la imatge blanca de l'Ada, estúpida, en el precís moment que comença «Highway To Hell», i se me'n fot que això no sigui Bach, que jo no sigui el monstre intel·lectual que havia somiat que seria quan era un adolescent, que només sigui algú que a la meitat del camí de la seva vida encara s'emociona escoltant AC/DC i condueix per una carretera solitària cap a un sopar amb uns desconeguts, potser massa ràpid, per cert, però no pas a causa de la música, sinó perquè el pensament continua accelerant un encadenament impossible d'imatges i paraules, menacme —el mot feliç—, rembasme —com em fa pensar en Yeats aquesta paraula!—, revolts i lletres i escenes imprevistes quan deixo enrere la Pixera i la figuera sobre el mur de pedra i

entro al poble on gairebé vaig ofegar-me una nit d'estiu, sota el pont que travessa l'Estúgia, just on hi ha, ben amagada, l'entrada a l'Hades. Trenco cap a l'esquerra sense esperar el barquer, passo sobre el riu i aparco sota el restaurant en el moment que «Hell Ain't A Bad Place To Be» irromp en l'ànim. En sortir del vehicle dono un cop d'ull al cementiri menut, oblidat en el seu turó, i tiro cap al restaurant. Tot, l'ànim, AC/DC, el Dant, el riu, la il·lustració de Doré, queda enrere, fora, a l'altra banda de les cortines llardoses que travesso per accedir al restaurant.

—Menna, has vingut! Molt bé! —L'Helena ve a rebre'm mentre m'endinsó cap al menjador—. Vine, te presentaré a tothom.

Em fa dos petons i m'estira cap al fons, cap a la petita sala encarada al riu i al poble. Una desena de persones xerren dretes al voltant de la taula parada. De seguida veig la Laura i en Bepo; no em sembla reconèixer ningú més. L'Helena fa callar a tothom i em diu el nom de cadascú. Com que encara ha d'arribar algú més, es reprenen les converses a peu dret mentre esperem. La Laura ve a saludar-me i ho aprofito per preguntar-li si puc col·laborar en el pastís.

—No t'amoïnis, això ja ho tenim aclarit.

Estic a punt de protestar, si més no per cortesia, però algú em pica a l'esquena.

—Menna, no em recordes?

Quan he arribat he ajuntat totes les cares en un tot desconegut i no m'he fixat detingudament en cada rostre i en cada nom. Ara que observo aquesta cara de prop, m'adono que m'és familiar.

—Ajuda-m'hi...

—No m'estranya que et costi. Deu fer trenta anys de l'últim cop que mos vam veure. Jo t'hai reconegut perquè l'Helena ha dit lo teu nom. Ho tenie fàcil, no conec cap altre Menna. Sóc lo Josep Maria...

—Josep Maria! I tant, el Mata-serps! Ara et situo. Sí que devia fer trenta anys que no ens vèiem.

Alt, atlètic, temerari, en Josep Maria era un o dos anys més gran que la resta de nois que formàvem la colla de joves estiuejants. N'era el líder, el qui ens convocava sota el pont de la bassa per decidir les aventures que omplien aquelles tardes llargues i caloroses.

—L'últim any que mos vam veure —continua ell— va ser l'estiu que vas estar a punt d'aufegà't baix lo pont. Me'n recordo molt bé.

—I jo! Què se n'ha fet, de tu? Encara véns al poble, veig.

—No te ho pensis. Domés de tant en tant.

—Però vas continuar venint als estius?

—No. Mon pares van comprar una casa a Vilanova i vaig trigar quatre o cinc istius a tornar a posar els peus a Margalep.

—Nosaltres encara vam venir un parell de cops més, fins que també ens en vam cansar. O va ser que un estiu no vam poder venir i després ja em va fer mandra reprendre el fil.

Mentre parlàvem, la Laura ha anat a rebre la noia que faltava, que he vist que entrava al menjador amb una capsa. Quan apareixen totes dues, comencem a seure. Busco en Bepo, que s'ha situat en un extrem de la taula, i m'hi assec al costat. En Josep Maria em segueix i seu també a prop meu, però l'Helena s'aixeca d'una revolada:

—Això sí que no. Mi-te'ls, tots junts. Alego us queixareu si us diem avorrits!

És cert, davant nostre hi ha un altre noi, en Raül. La resta són noies.

—Menna, tu vine cap enquí. Lo meu germà no cal que es mogui, que ja el tinc molt vist. I tu, Raül, vés cap allà.

Seguint les ordres de l'Helena, en Raül i jo ens aixequem al mateix moment que ho fa la Laura i una altra de les noies. Al final en Josep Maria també es mou i s'asseu davant meu. Al meu costat seu una noia que es diu Gemma. Mentre triem els segons plats, constato que els nois som bastant més grans que les noies. En Josep Maria i jo passem de la quarantena.